

EDİTÖRDEN

Kıymetli Okurlarımız,

2023 senesinin ilk sayısı olan 58. sayımızla yeniden karşınızdayız. Bu sayıda, Türk toplumunda aile olgusu, yaşlanmanın aile yardımlarına olan etkisi, engelli bakım hizmetleri, çocuk bakım süreçleri, tek ebeveynli aileler, akran zorbalığı ve sosyal beceriler arasındaki ilişki gibi konulara dair yapılan çalışmalara yer veriliyor. Bu çalışmaları, politika yapıcılara, sahadaki uygulayıcılara, alana ve alanyazına yapacağı katkılar açısından önemsedığımızı belirtmek istiyoruz.

Bu sayımızda 7 çalışmaya yer veriyoruz.

İlk çalışma Aslı KAVURMACI ve Halil İbrahim GÜNDÜZ tarafından kaleme alınan “Yaşlanmanın Aile Yardımı Harcamalarına Etkisi: Oecd Ülkeleri Üzerine Bir Araştırma” isimli makaledir. Bu çalışmada, 21 OECD ülkesinde 1981–2017 dönemi için yaşlı nüfus oranı ile sosyal harcamalar içinde önemli bir yardım türü olan aile yardımları arasındaki ilişki incelenmektedir. Çalışmanın bulgularında OECD ülkeleri için aile yardımlarının yaşlı nüfusu etkileyen önemli bir faktör olduğu saptanmış, özellikle Türkiye, İsviçre, Japonya ve Yeni Zelanda için aile yardımlarının yaşlı nüfusun önemli bir belirleyicisi olduğu tespit edilmiştir.

“Engelli Evde Bakım Hizmetlerinde Karşılaşılabilecek Sorunlar Üzerine Bir Değerlendirme” isimli Hilal KÖK tarafından yapılan çalışma derginin ikinci makalesidir. Çalışmada öncelikle evde bakım kavramı, evde bakım hizmeti

ihtiyacı, evde bakım hizmetinin amacı ve bu hizmetin mevzuat temellendirilmesine değinilerek evde bakım hizmeti ve evde bakım aylığı uygulamalarında karşılaşılabilecek değışkenlere yer verilmektedir. Çalışmada engelli evde bakım hizmet sunumu, gelir kriteri, mevzuat, yapılan sosyal incelemeler, uygulayıcıların niteliğı, bakım verenin ihtiyaçları vb. başlıklar değerdendirilerek uygulamadaki olası sorunların giderilmesine yönelik hizmet sunumundaki kalitenin artırılmasına dair öneriler sunulmuştur.

Derginin üçüncü makalesi “*Yapısal ve Sayısal Özellikleriyle Türk Toplumunda Aile: Geç Osmanlı ve Erken Cumhuriyet Dönemi Mahkeme Kayıtlarına Göre Mucur Ailesi*” ismiyle Cem KARAKILIÇ tarafından yapılan çalışmadır. Bu çalışmada mahkeme kayıtlarından yola çıkarak Osmanlı ve erken Cumhuriyet dönemi Mucur ailesi hakkında senkronik ve diyakronik bir okuma gerçekleştirilmekte, hane halkının sayısal ve yapısal özelliklerini kullanarak yörenin sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik özelliklerini tespit ederek, ailenin teamül ve temayüllerini maksimize etmek suretiyle insanı, haneyi, sokağı, ve toplumu incelemek hedeflenmektedir. Araştırmada Mucur ailesinin yapısal ve sayısal özellikleri, mahkeme kayıtlarına yansıyan yüzüyle beş başlık altında incelenmektedir. Çalışmada Kırşehir Şer’iyye Sicillerinde bulunan mukavele, senet, satış, vakfiye, vekâlet, kefalet, vesayet, veraset, itk, borçlanma, tereke/taksim, evlenme, boşanma, itaat gibi dava tutanaklarından yararlanıldığı belirtilmektedir.

Dördüncü çalışma Zeynep Burcu UĞUR, Emre YILDIZ ve Raziye YÜKSEL DOĞAN tarafından kaleme alınan “*Türkiye’de Çalışan Kadınların Küçük Çocuklarına Kim Bakıyor*” isimli makaledir. Bu çalışmada Türkiye’de yaşayan kadınları temsil eden bir örnekleme sahip olan Türkiye Nüfus ve Sağlık araştırmasının 2003-2018 yılları arasında yapılmış 4 dalgasının fert düzeyindeki verileri üzerinden giderek çocuk bakım tercihlerini açıklamak için çok kategorili lojit regresyon modeli kullanılmıştır. Araştırma sonuçları çalışan annelerin çocuk bakımını kabaca (~%60) 3 kadının sağladığını göstermektedir. Bunlar; anne, anneanne ve babaannedir. 2018 yılı itibariyle 0-5 yaş arası çocuğa sahip olan çalışan kadınların sadece %12’sinin kurumsal bakımı tercih ettikleri, zaman içinde kurumsal bakımın tercih edilme oranlarında artış olduğuna da dikkat çekilmektedir. Kurumsal bakım tercihinin arttırılmasını arttırıcı

faktörler arasında çocuğun yaşı, ailenin ekonomik durumu ve annenin eğitim düzeyi gibi faktörlerin geldiği ifade edilmektedir.

Ali GÜNGÖR tarafından kaleme alınan “*Tek Ebeveynli Aileler: Sosyal Psikolojik Bir Değerlendirme*” isimli çalışma derginin beşinci makalesidir. Çalışmada tek ebeveynli ailelerin Türkiye’deki yapısal değişimini boylamsal olarak ortaya koymak, sorunlarını ve süreçte geliştirdikleri güçlü yönlerini irdelemek ve bu konuda farkındalık oluşturmak hedeflendiği ifade edilmektedir. Araştırmanın veri kaynağını Türkiye Aile Yapısı Araştırmaları (TAYA) 2006, 2011 ve 2016 ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), Evlenme ve Boşanma İstatistikleri ve Türkiye Aile Yapısı Araştırması verileri oluşturulmaktadır. Sonuç olarak araştırma kapsamında tek ebeveynli ailelerin yapısal değişimi boylamsal olarak ortaya konulmakta, sosyal yaşam, psikolojik durumları ve riskler incelenmekte ve muhtemel çözüm önerileri sıralanmaktadır.

Derginin altıncı makalesi “*Okul Öncesi Çocuklarda Zorba-Kurban Davranışları ve Sosyal Beceriler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*” ismiyle Arzu ÖZYÜREK ve Elif Sultan ÖZDEMİR tarafından kaleme alınan çalışmadır. Bu çalışmada okul öncesi dönemdeki çocukların zorba-kurban davranışları ile sosyal becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu araştırmanın çalışma grubunu Karabük ili şehir merkezindeki okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaşındaki çocuklardan rastlantısal olarak seçilen 25 okul öncesi eğitim kurumundan 150 çocuk oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda çocukların zorba kurban davranışları ve sosyal becerileriyle cinsiyet ve yaşları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Kız çocukların akademik destek becerileri, arkadaşlık becerileri ve duygularını yönetme becerilerinin erkek çocuklardan daha yüksek olduğu, 6 yaşındaki çocukların arkadaşlık becerilerinin 5 yaşındaki çocuklara oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çocukların kurban-çocuk davranışları arttıkça sosyal becerilerden başlangıç becerilerinin arttığı, pasif zorba-çocuk davranışları arttıkça başlangıç becerileri, arkadaşlık becerileri, akademik destek becerileri ve duygularını yönetme becerilerinin arttığı; zorba-çocuk davranışları arttıkça başlangıç becerileri, akademik destek becerileri, arkadaşlık becerileri ve duygularını yönetme becerilerinin arttığı *belirlenmiştir*.

Derginin son makalesi Zeynep Müjde SAKAR tarafından yapılan “İstatistikler Işığında Yaşlı Bakım Hizmetleri Alanında lkemizde Uygulanan Politikalar” isimli çalışmadır. Bu çalışmada ülkemizde gerçekleştirilen yaşlı bakımıyla ilgili gelişmeler tarihsel arka planıyla birlikte incelenmektedir. Çalışmada son dönemde yapılan evde bakım hizmeti çalışmaları, destekleyici bakım hizmeti ve yaşlı yaşam evi gibi uygulamalar en yaygın yaşlı bakım hizmeti olan kurumsal, yatılı ve uzun süreli bakım hizmeti olan huzurevleri ve yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezlerine ve sosyal yardımlar kapsamında sağlanan aynı ve nakdi destekler ele alınmaktadır.

Çalışmaların faydalı olması temennisiyle iyi okumalar, selamlar...

Doç. Dr. Olgun GÜNDÜZ

Editör